

Täysistunto

Tiistai 13.9.2016 klo 14.00—17.16

9. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työntekijän eläkelain, julkisten alojen eläkelain, työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain ja eräiden niihin liittyvien lakien muuttamisesta
Hallituksen esitys HE 130/2016 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Maria Lohela: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 9. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään sosiaali- ja terveysvaliokuntaan.

Keskustelu

14.08 **Martti Talja kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Sipilän hallitus on todellakin ottanut asiakseen laittaa Suomi kuntoon askel askeleelta. Eräs merkittävä, tähän mennessä ehkä merkittävin, askel oikeaan suuntaan on työvoitoksi kutsuttava yhteiskunta- ja kilpailukyky-sopimus. Nyt lähetekeskustelussa oleva hallituksen esitys 130 perustuukin juuri työmarkkinajärjestöjen neuvotteleman kilpailukyky-sopimuksen kokonaisuuteen. Lakiesitys on siis osa laajempaa kokonaisuutta tehdä osaltaan työn tekeminen ja työn teettäminen kannattavaksi.

Hallitus on joutunut tässä vaikeassa taloustilanteessa tekemään varhemmin monia ikäviä leikkauspäätöksiä koskien erilaisten etuuksien saajia. Tosiasia kuitenkin on, että tämän päivän parempiosaiset, palkansaajat, eivät usein saa esimerkiksi Kansaneläkelaitoksen maksamia sosiaalietuuksia. Siksi on tasapainoisuudenkin nimissä erittäin välttämätöntä, että myös palkansaajat osallistuvat yhteisen tavoitteen saavuttamiseen.

Arvoisa rouva puhemies! Pääministeri Sipilä kävi viime viikolla avaamassa kotikaupungissani Lahdessa entisen Nastolan kunnan alueella sijaitsevan Wipakin pakkausmateriaaleja valmistavan tehtaan uuden tuotantolinjan. Monialakonserni Wihurin hallituksen puheenjohtaja halusi perustaa uuden tuotantolinjan juuri Nastolaan, vaikka pelkällä bisnesjärkeä ajateltuna linja olisi kannattanut sijoittaa muualle Eurooppaan. Hallituksen puheenjohtaja Antti Aarnio-Wihuri kertoi paikallisessa lehdessä, että palkat Suomessa ovat kilpailijamaihin verrattuna varsin samansuuruiset, mutta palkan sivukulut nostavat kustannuksia merkittävästi. Wihuri-konserni kuitenkin halusi tukea kotimaan työllisyyttä, siitä kiitos heille.

Tämä työeläkevakuutusmaksujen osittainen siirto työnantajalta työntekijälle on yksi konkreettinen esimerkki, kuinka voimme yhteiskuntana olla kannustamassa yrityksiä työllistämään. Työttömyysvakuutusmaksun korotus ei yksilöä ajatellen muodostu kohtuuttoman suureksi, mutta yleiskuvaa ajatellen siitä saatava hyöty työllistävälle yrityksille on merkittävä.

Arvoisa rouva puhemies! Tämän hallituksen esityksen toimenpiteiden myötä heidän palon edelleen työnantajien suuntaan. Toimenpiteiden on näyttävä muuallakin kuin ylisuu-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 82/2016 vp

rissa osingoissa ja optioissa. On rohkeasti uskallettava investoida ja palkata lisää työvoimaa. Nyt teille on annettu siihen edellytyksiä. Vielä kun loput kilpailukyky sopimuksessa sovitut toimet tulevat täytäntöön, uskallan odottaa Suomen siirtymistä vihdoin sille paljon puhutulle kasvu-uralle.

14.11 Aino-Kaisa Pekonen vas: Arvoisa rouva puhemies! Käsillä olevassa hallituksen esityksessä työntekijän työeläkevakuutusmaksua nostetaan ja vastaavasti työnantajien työeläkevakuutusmaksua lasketaan, yhteensä 1,2 prosenttiyksikköä. Työntekijän työeläkevakuutusmaksua nostettaisiin 0,2 prosenttiyksikköä vuosina 2017 ja 2018 sekä 0,4 prosenttiyksikköä vuosina 2019 ja 2020. Vasemmistoliitto ei jaa hallituksen näkemystä kilpailukyky sopimuksesta ja ajatusta työn halpuuttamisesta talouslaman lääkkeeksi, emmekä tule antamaan tukeamme tämän lakiesityksen hyväksymiselle. Verotulojen hiipuminen ja työttömyyteen liittyvien menojen kasvu ovat velkaannuttaneet julkista sektoria. Tähän valtio on reagoinut karsimalla menoja ja vähentänyt näin kysyntää entisestään.

Kilpailukyky sopimus ilmentää pääministeri Sipilän hallituksen ajamaa politiikkaa, jolla työnantajien työvoimakustannuksia alennetaan ja palkkoja leikataan. Näillä toimenpiteillä ei mielestämme saavuteta kilpailukyky sopimukselle asetettuja odotuksia. Työnantajien palkkakustannusten alentaminen ei ratkaise Suomessa vientiteollisuuden ongelmia tilanteessa, jossa maailmantalous nyt on. Suomen vientiteollisuuden nousu riippuu palveluiden ja tuotteiden laadusta ja siitä, että tuotetaan kysyntää vastaavia tavaroita. Laadun puutetta ei voi korvata alhaisilla kustannuksilla eikä alhaisilla hinnoilla. Laatua ja innovaatiota saataisiin satsaamalla korkeaan osaamiseen, koulutukseen, tuotekehitykseen ja työhyvinvointiin. Näistä pitkän aikavälin kasvun eväistä hallitus päinvastoin leikkaa.

Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksen perusteluiden mukaan työntekijöiden maksaman työeläkevakuutusmaksun arvioidaan vuonna 2017 kasvavan noin 160 miljoonaa euroa, vuonna 2018 noin 320 miljoonaa euroa, vuonna 2019 noin 670 miljoonaa euroa ja siirtymäajan loputtua vuonna 2020 jo yli miljardin. Työnantajien keskimääräinen työeläkevakuutusmaksu alentuisi vastaavalla määrällä. Hallitus hellii ja syleilee työnantajia monin tavoin: vuonna 2017 työnantajien eläkemaksun, työttömyysvakuutusmaksun sekä sosiaaliturvamaksun alennukset, työajan pidennys 24 tunnilla sekä nollakorotukset alentavat työvoimakustannuksia ja helpottavat kaikki yritysten kustannuksia.

Kaikkein kovakouraisimmin kilpailukyky sopimus kohtelee julkisen sektorin virkamiehiä ja työntekijöitä. Julkisen sektorin lomarahoja leikataan 30 prosentilla kolmen vuoden määräajan. Leikkaus tuntuu kaikkien julkisen sektorin työntekijöiden lompakossa: hoitajien, opettajien, poliisien ja palomiesten. Erityisen kovasti lomarahaleikkaus osuu pienituloisiin. Kun työajan pidennyksen rahallinen arvo huomioidaan, tarkoittaa kilpailukyky sopimus perhepäivähoitajalle noin 98 euron, kiinteistönhoitajalle 112 euron, kokille 116 euron ja lähihoitajalle 134 euron kuukausittaista ansionmenetystä, ja nämä ovat pienituloisille ihmisille todella suuria summia.

Arvoisa puhemies! Hallituksen politiikka ei ole välttämättömyys, vaan se on arvovalinta, kylmä ja huono valinta. Leikkauslinja musertaa yhteiskuntamme peruspilareita, korkean osaamisen, yhdenvertaisten julkisten koulutus-, terveys- ja hoivapalveluiden ja luotamukseen perustuvan yhteiseen hiileen puhaltamisen hengen. Vaihtoehto olisi nyt pysähtyä katsomaan talouden kestävyyttä pitkällä aikavälillä ja todella miettiä, millaisen yhteiskunnan haluamme Suomesta rakentaa. Julkisen sektorin työntekijöiden työ terveydenhuollossa, vanhustenhoivassa, lastenhoidossa ja niin edelleen on aivan keskeistä, jos halutaan

Pöytäkirjan asiakohta PTK 82/2016 vp

maamme menestyvän myös tulevaisuudessa. Epäoikeudenmukainen leikkauspolitiikka ei osoita arvostusta näitä ihmisiä kohtaan eikä lisää ihmisten työhyvinvointia tai työmotivaatiota. Seurauksena osa työntekijöistä varmasti lähtee ulkomaille hakemaan arvostusta. Monia sysätään epävarmuuteen ja toimeentulovaikeuksiin. Tämä ei ole järkevää politiikkaa, eikä se ole oikein.

14.17 Ben Zyskowicz kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Pekonen on nyt virittänyt sanallisen tykkinsä kohteen väärin. Edustaja Pekonen nimittäin syytti hallitusta siitä, että julkisen sektorin työntekijöiden lomarahoja leikataan. Edustaja Pekonen, ei tämä ole hallituksen päätös. (Eduskunnasta: Juuri näin!) Päinvastoin, jos minä esimerkiksi olisin saanut päättää ja jos lomarahoihin olisi haluttu puuttua, niin totta kai olisin tehnyt oikeudenmukaisemman ja reilumman päätöksen eli lomarahoja olisi leikattu tasapuolisesti kaikilta, jos niiden leikkaaminen on välttämätöntä. Näin myös kaikki ne, joilla on tämän maan suurimmat palkat, olisivat tulleet tämän leikkauksen kohteeksi. Edustaja Pekonen, ei hallitus päättänyt julkisen sektorin työntekijöiden lomarahojen leikkaamisesta. Siitä päättivät työmarkkinajärjestöt. (Eduskunnasta: Juuri näin!)

14.18 Aino-Kaisa Pekonen vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Zyskowicz puhuu järkeviä. Hän täällä peräänkuuluttaa sitä, että kaikkien, myös suurituloisten, tulisi osallistua näihin talkoisiin, mikäli tällaisia taloustalkoita tarvitaan. Mutta, edustaja Zyskowicz, kyllä täytyy muistaa, mistä kaikesta tässä on kysymys, mistä lähdettiin liikkeelle, kun kilpailukyky sopimuksesta lähdettiin neuvottelemaan. Ei ollut minkäänäköistä reilua neuvottelutilannetta, vaan kyllä hallitus oli tehnyt oman esityksensä (Ben Zyskowicz: Rimasta!) jo neuvottelupöytään mentäessä, ja hallitus uhkasi pakkolaeilla, lupasi tuoda nämä pakkolait tänne, jolloin lähdettiin neuvottelemaan sitten näistä heikennyksistä. Mutta vasemmistoliitto ei voi seistä näiden heikennysten takana, mitä nyt on tehty, jotka kohtelevat nimenomaan julkisen sektorin työntekijöitä aivan todella epäoikeudenmukaisesti. (Markus Mustajärvi: Me ollaan johdonmukaisia!)

14.19 Ben Zyskowicz kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ymmärrän hyvin, että vasemmistoliitto ei kannata kilpailukyky sopimusta, ja se on ihan teidän oma ratkaisunne. Mutta päätöstä siitä, että vain julkisen sektorin palkansaajien lomarahoja leikataan, kun taas yksityisen sektorin palkansaajien lomarahoihin ei kosketa, ei tehnyt maan hallitus, vaan sen päätöksen tekivät työmarkkinajärjestöt. Kun edustaja Pekonen viittasi pakkolakeihin ja maan hallitukseen, niin on toki totta, että koko tätä prosessia ja koko tätä sopimusta ei olisi syntynyt ilman hallituksen luomaa painetta. Mutta hallitus omalta osaltaan asetti tavoitteet Suomen kustannuskilpailukyvyyn kohentamiseksi. Hallitus ei päättänyt siitä, mistä eri komponenteista syntyvä sopimus koostuu. Näin ollen päätös julkisen sektorin lomarahojen leikkaamisesta ei ollut hallituksen vaan työmarkkinajärjestöjen.

Puhemies Maria Lohela: Nyt palataan sitten puhujalistaan ja debattiin uudelleen, jos tarvetta on.

14.20 Timo Heinonen kok: Arvoisa rouva puhemies! Hyvät edustajakollegat! Hieman harmillista, että varsinkin salin vasemmalta laidalta luodaan tällaista vastakkainasettelua yritysten ja työntekijöiden välille. (Naurua) Ei meillä ole yrityksiä ilman työntekijöitä eikä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 82/2016 vp

työntekijöitä ilman yrityksiä. Ja minun mielestäni on hienoa, että Suomessa on pystytty tekemään tämäntyyppinen sopimus näin vaikeassa paikassa — kattavuus yli 90 prosenttia, se on kiitoksen arvoinen suoritus. Ja se itse asiassa saa kiitosta myös maamme hallitukselta, joka alentaa ensi vuonna työntekijöiden ja myös eläkeläisten verotusta, kaiken kaikkiaan taitaa olla noin 515 miljoonaa euroa. (Ben Zyskowicz: Plus eläkeläiset!) — Kyllä. — Se on merkittävä alennus, ja sillä pystytään vahvistamaan ostovoimaa Suomessa, mistä nimenomaan nyt, vaikkapa tänään julkaistun Pk-yritysbarometrin mukaan, yritykset ovat pystyneet palkkaamaan uusia työntekijöitä, ja heidän odotuksensa ovat parantuneet. Tässä tuoreessa Pk-yritysbarometrissa nimenomaan esille nousee se, että oman kotimaan sisämarkkinat ovat ne, jotka pitävät nyt taloutta yllä, ja vielä tarvitaan lisää toimenpiteitä sen eteen, että vienti saadaan vetämään.

Hallituksen tavoite on ollut 110 000 työpaikkaa, ja se vaatii kyllä vielä lisää toimenpiteitä tämän kilpailukyky sopimuksenkin jälkeen. Tänäänhan meillä on käsittelyssä ensimmäinen osa tästä kilpailukyky sopimuksesta, joka on siis työmarkkinajärjestöjen sopima kokonaisuus, ei yhdenkään puolueen sopima, ei hallituksen sopima, vaan työntekijöiden ja työnantajien, työmarkkinajärjestöjen itse sopima kokonaisuus. He saivat etsiä ne palikat, jotka he halusivat tähän kokonaisuuteen ottaa. On totta, niin kuin edustaja Zyskowicz toi keskustelussa esille, että hallitus asetti riman, asetti sen varsin korkealle, mutta aika laajasti suomalaisessa yhteiskunnassa myös jaettiin ne tosiasiat, että meidän on väistämättä tehtävä isompia korjausliikkeitä maamme talouden tasapainottamiseksi ja kasvun aikaansaamiseksi.

Me tarvitsemme tämän kilpailukyky sopimuksen jälkeenkin, kun sen vaikutukset tulevat täytäntöön, lisää toimenpiteitä talouden kasvamiseksi ja työpaikkojen luomiseksi. Meillä on maassa yli 170 000 yksinyrittäjää, ja heistä itse asiassa 45 000 on sellaisia, joiden todelliset kuukausiansiot alittavat itse asiassa virallisen köyhyysrajan. Eli ei yrittämisestä kannata nyt kovin kateellinen olla. Se on kovaa työtä. Siinä ei usein ole lomia, siinä ei ole työaikoja, eikä siinä ole monella edes oikeutta sairastaa. Ja sen takia pidän tärkeänä sitä, että myös näiden pienten yritysten ja yksinyrittäjien sosiaaliturvaa jatkossa pystytään vahvistamaan.

Pk-yritysbarometri, johon viittasin, tänään kertoi siitä, että odotukset ovat parantuneet monessa pienessä ja keskisuuressa yrityksessä, ja se itse asiassa kuvaa hyvin sitä todellisuutta, missä me elämme. Meillä Suomessa alle 10 työntekijän yrityksiä on yli 93 prosenttia meidän koko yrityskannasta, suuryrityksiä vain 0,2 prosenttia eli vajaa 600. Pk-yritysten osuus siis on peräti 99,8 prosenttia, ja jos katsoo sitä, mihin nämä työpaikat Suomessa ovat syntyneet, niin ne ovat syntyneet nimenomaan tänne pieniin ja keskisuuriin yrityksiin. Tämän vuosituhannen kymmenen ensimmäisen vuoden aikana suuryritykset palkkasivat vain 7 000 uutta työntekijää, kun samaan aikaan pk-yritykset yli 100 000. Ja sen takia meidän kannattaa ja pitää lisää toimenpiteitä kohdistaa nimenomaan tänne pk-yrityskenttään, että me saamme työtä myös niille, jotka tällä hetkellä ovat työttöminä. Niistä hallituksen pitää myös kantaa huolta.

Pidän myönteisenä sitä, että nyt maksuperusteinen arvonnalisävero tulee käyttöön, että enää yrittäjät ja yritykset eivät toimi luotonantajina ja pankkeina valtiolle vaan maksetaan siinä vaiheessa, kun raha asiakkaalta tilille tulee. Yrittäjävähennys on sellainen, mitä ei tässä maassa ole ennen nähty. Nyt se tullaan näkemään. Ja jo ennen tämän hallituksen alkua pidin myönteisenä, että arvonnalisäveron alarajaa nostettiin. Sen nostamista kannattaisi ehkä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 82/2016 vp

vielä syksyn keskusteluissa nostaa uudelleenkin esille. Se olisi helppo ja nopea keino saada kasvua ja uusia työpaikkoja tähän maahan.

Arvoisa puhemies! Aivan loppuun itse toivon, että paikallisessa sopimisessakin voitaisiin tässä maassa edetä. Itse luotan niin paljon suomalaisen työntekijään ja suomalaiseen työnantajaan, että he pystyisivät näitä asioita entistä enempi yhdessä sopimaan, ja haluaisin, että me vahvistaisimme sopimusyhteiskuntaa tästäkin näkökulmasta.

Puhemies Maria Lohela: Käydään muutama puheenvuoro tuosta nyt listalta ja sitten jatketaan debattia.

14.26 Ben Zyskowicz kok: Arvoisa rouva puhemies! Hyvät Suomen kansan edustajat! Tämä käsittelyssä oleva hallituksen esitys liittyy työmarkkinoilla sovittuun kilpailukyky-sopimukseen. Sopimuksen tavoitteena on se, että me parannamme Suomen kustannuskilpailukykyä ja sitä kautta luomme tähän maahan lisää talouden kasvua ja työllisyyttä.

Kuinka paljon uusia työpaikkoja kilpailukyky-sopimus lähivuosina tulee tähän maahan synnyttämään? Tarkkoja lukuja ei tietysti kukaan pysty etukäteen esittämään, mutta arviot, joita on esitetty, liikkuvat 20 000:n ja 40 000:n työpaikan vaiheilla. Onko olemassa taakeita siitä, että tämä kustannuskilpailukyky parantava kilpailukyky-sopimus todellakin luo uusia työpaikkoja, tuhansia uusia työpaikkoja tähän maahan? Sopimuksen vastustajat, kuten vasemmistoliitto, sanovat mielellään, että eivät usko, että tämä sopimus, johon liittyy tietysti myös kielteisiä seikkoja työntekijöiden ja palkansaajien kannalta, johtaisi työllisyyden parantumiseen. Pitää kuitenkin todeta, että en tiedä Suomesta, en Euroopasta enkä maailmaltakaan yhtään ainoata ekonomistia, joka olisi eri mieltä siitä seikasta, että maan kustannuskilpailuvyyn parantuminen johtaa työllisyyden parantumiseen. Jos vasemmistoliiton piirissä esimerkiksi edustaja Pekonen tai joku muu tietää tällaisen talouden asiantuntijan, joka ei tähän yhtälöön usko, niin mielelläni kuulisin tästä henkilöstä ja hänen tutkimuksistaan. Toisin sanoen: Erittäin laaja konsensus ymmärtääkseni talousasiantuntijoiden piirissä vallitsee siitä, että kun kustannuskilpailukyky kohenee, sen seurauksena myös työllisyys paranee. Missä määrin, millä aikajaksolla ja mitkä muut seikat siihen vaikuttavat, ovat tietysti asioita, joista ollaan eri mieltä, mutta kun on kysymys tästä etumerkistä, siitä mielestäni erimielisyyttä ei ole: sopimus toimii positiivisesti työllisyyden parantamiseksi. Sen vuoksihan tämä sopimus on työmarkkinoilla solmittu, ja osaltani olen sitä mieltä, että kyllä Suomen työmarkkinajärjestöt ansaitsevat hatunnoston siitä, että sopimus on solmittu, vaikka totta kai siinä on paljon sellaisia yksityiskohtia, jotka yhdelle tai toiselle taholle eivät mielellään maistu. Mainitsin jo tämän lomarahojen leikkaamisen vain julkisen sektorin työntekijöiltä. Totta kai, jos lomarahoihin nähtiin välttämättömäksi puuttua, olisi ollut reilumpaa ja oikeudenmukaisempaa, että lomarahat vastaavalla tavalla — esimerkiksi nyt sovitulla tavalla, 30 prosenttia 30 vuoden aikana — olisi leikattu kautta koko linjan.

Mutta, rouva puhemies, oleellista on se, että tämä kilpailukyky-sopimus ei luonnollisestikaan yksin riitä hallituksen asettaman kunnianhimoisen työllisyystavoitteen saavuttamiseen. Hallitushan tavoittelee noin 72 prosentin työllisyysastetta, noin 110 000 uutta työpaikkaa, ja tänä päivänä esitetyt arviot ovat sellaisia, että nyt tehdyillä päätöksillä, nyt putkessa olevilla ratkaisuilla saavutetaan tästä tavoitteesta ehkä runsaat puolet. Tästä tulemekin siihen, että tarvitaan uusia toimia, uusia päätöksiä hallitukselta työllisyyden parantamiseksi, ja työllisyyden parantaminen luonnollisesti myös toteuttaa hallituksen sitä kes-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 82/2016 vp

keistä tavoitetta, että julkisen talouden tasapaino paranisi. Niinpä äskettäin päättyneessä budjettiriihessä hallitus teki uusia päätöksiä työllisyyden edistämiseksi. Olemme jo täällä jonkun verran keskustelleetkin työvoimapolitiikan tehostamisesta. Olemme keskustelleet veroratkaisuista, joilla parannetaan sekä palkansaajien että yrittäjien verotusta, ja esillä riiehessä oli muun muassa niin sanottu asuntopaketti, josta myös tehtiin päätökset. Sen lisäksi hallitus saattoi kolmikantaiseen valmisteluun ratkaisuja, joilla pyritään 10 000 uuden työpaikan synnyttämiseen muun muassa ansiosidonnaista työttömyysturvaa kehittämällä ja sillä, että ansiosidonnaista työttömyysturvaa voitaisiin käyttää palkkatukena tai starttirahana tai muulla tavoin aktiiviseen työllistymiseen.

Mielestäni on hyvä huomata — ja toivon, että myös edustaja Terho ja hänen johtamansa eduskuntaryhmä on tämän huomannut — että hallitus on sitoutunut budjettiriihessä siihen, että tämän kolmikantaiseen valmisteluun laitetun jatkotyön tulee valtiovarainministeriön parhaan arvion mukaan tuottaa noin 10 000 uutta työpaikkaa, tai ehkä tarkemmin sanottuna 10 000 henkilön työllistyminen. Eli hallitus on tähän yhdessä sitoutunut, ja me hallituspuolueissa, kaikissa kolmessa, lähdemme siitä, että kun tähän on sitouduttu, niin hallitus toivottavasti yhdessä työmarkkinajärjestöjen kanssa löytää sellaisia ratkaisuja, joilla tähän tavoitteeseen voidaan päästä.

Arvoisa puhemies! Ihan lopuksi haluan minäkin sanoa tästä paikallisesta sopimisesta. Se ei ole mikään taikatemppu työllisyyden parantamiseksi, mutta se on yksi keino edistää työllisyyttä, kuten on nähty hyvin monissa Suomen kaltaisissa Euroopan maissa. Sen takia pidän välttämättömänä, että sen jälkeen, kun kilpailukyksopimus on lakannut olemasta voimassa, eli vuoden 17 jälkeen, paikalliseen sopimiseen palataan ja sitä hallituksen toimin, mieluummin tietysti laajassa yhteisymmärryksessä eri tahojen kanssa, myös ryhdytään edistämään.

14.34 Jari Myllykoski vas: Arvoisa rouva puhemies! Kilpailukyksopimus ja nyt käsiteltävänä oleva lainsäädäntö: On pakko tässä yhtyä kyllä Zyskowiczin ja Heinosen näkemykseen siitä, että kyllä on oikein, että työntekijöiden verotuksen alentuminen on hyvä asia. (Eduskunnasta: Hyvä!) Mutta kuka maksaa sen? Kuinka se kohdistuu niille julkisen sektorin työntekijöille, joidenka lomapalkkoja leikataan? Plusmerkki on miinusmerkinen. Tämä tosiseikka unohtuu sieltä oikealta laidalta katsantokannasta, että vaikka tässä hallituksen linjauksessa nyt puhutaan koko ajan siitä kilpailukyksopimuksen työmarkkinaratkaisusta, niin lähdettiin rakentamaan yhteiskuntasopimusta, tuottavuusloikkaa, ja nyt lopuvaiheessa se sai nimeksi kilpailukyksopimus. Vasemmistoliitto ei arvostele kolmikannassa tehtyjä tai työmarkkinajärjestöjen omia ratkaisuja ja kunnioittaa sitä neuvottelutietä. Kysymys on kolmikantaisuudesta. Tämä on tehty työmarkkinajärjestöjen välillä, mutta ei pidä unohtaa sitä, että valittavissa oli kaksi erilaista näkemystä. Kuten edustaja Heinonen toi esille, rima nostettiin korkealle, ja kysymys on siitä, että työmarkkinajärjestöjen palkansaajapuolella tämä näyttäytyi niin, että giljotiinin terä oli nostettu korkealle: jos ette lähde mukaan tähän, tapahtuu näin ja näin. Se oli hallituksen ratkaisu, se oli oikeistolaista politiikkaa, joka nyt toteutuu tässä omassa muodossaan. Harmillista, että tässä salissa ei rohjeta tuoda niitä kilpailukyksopimuksen negatiivisia vaikutuksia, jotka kohdistuvat SAK:laiseen palkansaajajärjestöön ja heidän työntekijöihinsä julkisella sektorilla. Toivon hieman sivustatukea muiltakin eduskunnan vasemmistolaisilta puolueilta tai ainakin yhteiskunnallisesti moraalista kantavien puolueiden osalta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 82/2016 vp

Kasvua tapahtuu, se on totta, mutta mikä sitä kasvua tällä hetkellä edistää? Kokoomuksen suunnasta esitetään, että kun tätä verotusta kevennetään, niin se pitää yllä kotimaista kasvua. Myllykoski ei ole se asiantuntija eikä tiedä sellaista asiantuntijaa, joka väittäisi, ettei palkkakustannusten alentaminen loisi kilpailukykyä. Aivan varmasti näin onkin. Mutta jos ajatellaan verotuksellisesti tätä asiaa, niin niiltä ihmisiltä, jotka joutuvat oman elintonsa ylläpitämiseksi ja perheensä ruokkimiseksi, lääkitsemiseksi, asumiseksi ja vaatettamiseksi laittamaan kaiken niin sanotusti kulutuksessa olevan rahan, leikataan tällä hetkellä eniten, mikä tyrehtyttää kaikkein eniten juuri sitä, että meidän kotimarkkinat vetävät. Meidän palvelusektori, joka olisi uusien innovaatioiden ala kansainvälisessä viennissä, ei ainakaan nyt kotimaassa voi kehittyä positiivisesti, jos juuri siltä sektorilta leikataan varoja niiltä ihmisiltä, jotka käyttävät kulutukseen lähes kaiken sen mahdollisen varan ja ottavat sitten lisäksi vielä meidän yhteiskunnan tukea joko kunnilta taikka valtiolta. Olemme alittamassa ihmisiä nyt tässä tilanteessa tukien varaan entistä enemmän, kun ihmisten ostovoima vähenee. Me tulemme siis toisella kädellä yhteiskunnan kukkarolle, kun toisaalta toivotamme sitä, kuinka hyvin tässä nyt verotusratkaisu tuo ostovoimaa lisää. Se on sumutus, ja minun mielestäni olisi älyllistä rehellisyyttä tunnustaa se, että pienipalkkaiset julkisen sektorin työntekijät menettävät tällä ratkaisulla.

Vielä korostan, että ei vasemmistoliitto todellakaan halua kiistää sitä neuvottelumandattia, mikä kuuluu työmarkkinajärjestöille, mikä lähtee siitä kolmikantaisuuden periaatteesta, minkä onneksi tämä hallitus on omalta osaltaan ottanut käytännön pelivälineeksi ja nyt edelleen haluaa työllistämistä kehittää niin, että työmarkkinajärjestöt ovat osa sitä ratkaisua, eikä tuoda vain kaikkea pakolla. Kolmikanta on arvostettava asia: se on osa yhteiskuntarauhan säilymistä, se on neuvottelukulttuuria, jolla voidaan edistää tässä maassa myös vaikeissa tilanteissa olevia ratkaisuja, ja siinä mielessä se on tärkeä mekanismi. Siinä mielessä kun tässä edustaja Zyskowiec toi esille paikallisen sopimuksen tavoitteita, niin varmasti meillä on mahdollisuuksia kehittää sitä, mutta meidän on pakko nähdä se, että kun tässä keskustelussa tuodaan helposti esille Saksan malli, niin Saksan malli ei tarkoita sitä, että pk-sektorin yrittäjällä on henkilöstönsä kanssa mahdollisuus sopia jotakin toisin tai että siellä olisi joku sellainen kriisilauseke, joka laukaisee sen mahdollisuuden, että yritys, joka on huonossa taloudellisessa tilanteessa, voisi sitä taloudellista tilannetta hyväksi käyttäen laskea työntekijöidensä palkkoja. Ei ole yksi eikä kaksi pienyrittäjää tai pk-sektorin yrittäjää, jotka ovat tulleet sanomaan, että älä nyt sinä ainakaan, Jari, tule hyväksymään tällaista järjestelmää, joka luo markkinahäiriötilanteen yritysten välillä. Ei ole mahdollista, että jo lähtötietoisesti yrittäjä, joka tekee liian halvan tarjouksen, voittaa sen tarjouskilpailun ja puolen vuoden päästä sanoo, että nyt se on kuulkaas sillai poijat ja naiset, että meidän täytyy laskea palkkoja, ettei tää firma kaadu.

Meillä ei voi olla tässä maassa semmoista mahdollisuutta, että yksittäinen järjestäytymätön työntekijä ottaa vastuun paikallisesta sopimisesta oman rahapussinsa varassa. Meillä pitää olla järjestelmä, joka takaa työnantajan ja työntekijöiden välisen tasavertaisen neuvottelumahdollisuuden ja riitojen ratkaisumallin, jossa myös työntekijöiden edustajalla on mahdollisuus turvautua liittonsa oikeusapuun ja oikeusturvaan niin, ettei yksittäinen työntekijä, joka sopii toisten työntekijöiden puolesta mahdollisesti, joutuisi vastuuseen siitä, että se paikallinen sopiminen onkin lainvastainen. Jos niin halutaan, että näin laajat neuvotteluoikeudet annetaan, että millään lainsäädännöllä ei olekaan mitään merkitystä, olemme todellakin kaukana siitä, että voimme rakentaa tätä maata yhdessä. Minä arvostan niitä yrittäjiä, jotka näyttävät kirjanpitoa ja tilauskirjansa työntekijöille ja sanovat: olemme

Pöytäkirjan asiakohta PTK 82/2016 vp

tässä tilanteessa, mitä tehdään? Siitä lähtee aito, avoin paikallisen sopimisen kulttuuri, mutta paikallinen sopiminen tarkoittaa kyllä tässä tilanteessa sitä, että molemmilla sopijaosapuolilla pitää olla yhdenvertaiset neuvottelumahdollisuudet.

Arvoisa puhemies! Oli liki, että en innostunut. Lopetan tähän.

Puhemies Maria Lohela: No niin, nyt on mahdollisuus pyytää vastauspuheenvuoroja.

14.42 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ajattelen niin, että on hyvä, että maahan on saatu työmarkkinaratkaisu, jossa tärkein osuus on se, että yrityksillä on tämä palkkalinja tiedossa nyt eteenpäin, ja tämäkin työmarkkinajärjestösopimushan täyttää kaikki sopimuksen vanhat tunnusmerkit. Sitä arvostellaan monilta laidoilta. Mutta kun edustaja Zyskowicz ja Heinonen kävivät tuolla pöntössä kurmuuttamassa heitä, jotka esittävät kriittisiä kohtia tästä, niin pakko sanoa, että täältä salin vasemmalta laidalta esitetty kritiikki on kyllä vielä pientä piiperrystä siihen nähden, miten hallituspuolue kokoomuksen kansanedustajat Lepomäki ja Vartiainen ovat runnoneet tätä sopimusta. Siis onko hallituksella edes omat rivit kasassa tässä? Lepomäki on sanonut, että tämä on askel väärään suuntaan. Saimme juuri kuulla, kun Zyskowicz kovasti kertoi, että tämä on oikeaan suuntaan. No, SDP olisi ottanut tässä tilanteessa käyttöön nämä työeläkemaksujen Emu-puskurit, joilla oltaisiin voitu helpottaa ostovoimaa ja myöskin parantaa yritysten tilannetta.

Vielä mitä tulee verolinjaan, niin ongelma on se, että nyt tämä hallituksen verolinja suosii suurituloisia eikä suosi pieni- ja keskituloisia, vaikka toisin on luvattu. (Puhemies koputtaa) Miten te tämän perustelette?

14.43 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! En kehnunut tämän sopimuksen yksityiskohtia. Niitä varmasti voidaan arvostella. Se on sopimus, joka on tehty työmarkkinajärjestöjen kesken, ja kehuin sitä, että on hyvä, että he pääsivät sopuun ja tekivät tämän ratkaisun. Sitä kehuin tuossa omassa puheenvuorossani eli annoin täyden tukeni sille, että jos työntekijät ja työnantajat näin yhdessä päättivät, niin silloin on hyvä, että myös poliitikot ja puolueet ovat sitä tukemassa, kun he ovat tämän ratkaisun tehneet. Jos varmasti kokoomus olisi ratkaisun tehnyt tai joku toinen puolue yksin, niin olisi tehnyt varmasti erityyppisiä ratkaisuja. Varmasti paikallinen sopiminen olisi ollut vahvemmin kokoomuslaisessa mallissa mukana ja moni muu. Mutta itse olen ennen muuta huolissani siitä, että meillä on liian monta talouden vaikeaa vuotta takana. Me olemme velkaantuneet, meillä työttömyys on pahentunut, ja nyt me tarvitsemme vain toimenpiteitä sen eteen, että tähän maahan saadaan lisää työtä, työpaikkoja, kasvua. Vain sen kautta me voimme pelastaa tämän hyvinvointiyhteiskunnan ja toisaalta antaa niille työttömillekin työtä.

14.44 Aino-Kaisa Pekonen vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä hienosti puhutaan monessa puheenvuorossa, että kilpailukyky sopimuksella parannetaan yritysten hintakilpailukykyä ja luodaan niitä työpaikkoja, kuten edustaja Zyskowicz arvioi 20 000—40 000 uutta työpaikkaa. Minä silti ihmettelen sitä, jos tuolla kunnissa lähihoitajille ilmoitetaan, että työaika pitenee 24 tuntia vuosittaista ansiotasoa nostamatta ja lomarahoja leikataan 30 prosenttia. Kuten sanottu, niin se tekee lähihoitajilla noin 134 euroa kuukaudessa. Minä en usko, että Suomi nousee näitä palkkoja alentamalla. Olen saanut

Pöytäkirjan asiakohta PTK 82/2016 vp

monta viestiä sieltä hoitavalta henkilöstöltä, että nämä toimet olisivat ihan ymmärrettäviä, jos näillä säästyneillä rahoilla palkattaisiin lisää hoitohenkilökuntaa päivähoitoon tai vanhustenhuoltoon. Mutta mitä tekee tämä hallitus? Vähentää nimenomaan henkilöstöä juuri näiltä aloilta, vähentää henkilöstöä, leikkaa lomarahoja, pidentää työaikaa. Minä haluaisin vielä kysyä hallituksen edustajilta, (Puhemies koputtaa) mitä työpaikkoja tällä syntyy ja minne. (Timo Heinonen: Lomarahoja ei hallitus leikannut!)

14.46 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On todellakin niin, että jos me haluamme tämän Suomen nostaa sieltä laman suosta ylös, niin meidän on pakko parantaa kilpailukykyämme. Kaikkihan on periaatteessa siitä kiinni, toimii-ko meidän vientiteollisuus, onko meillä satamissa tapahtumia, vievätkö laivat ulkomaille suomalaisia tuotteita markkinoille, joista rahaa Suomeen kertyy. Me olemme viime vuodet eläneet aika pitkään sillä, että kotimainen kysyntä on toiminut hyvin. Ei sitä voi moittia, mutta sekin on hiipumassa. Siitä on selviä merkkejä, koska ulkomailta tuleva, vientituloilla saatava rahavirta, mikä Suomeen tulee, (Välihuutoja vasemmalta) luo sen meidän kansantaloutemme voimallisuuden. Se on nähty niin monta kertaa, ja tähän on todistettu myös sillä, että aikoinaan, kun devalvoitiin, lähtivät vientimarkkinat vetämään, lähtivät kotimarkkinat vetämään heti sen perään. Tämä on kokonaisuus. En jaksa ymmärtää tällaista oppositioajattelua, että teetpä niin tai näin, niin aina väärin päin. Kuitenkin me olemme näiden velkojemme kanssa aina itse suomalaiset ongelmissa. Jos korko lähtee nousemaan, olemme välittömästi vaikeuksissa, koska korko vie valtion budjetista yhä enemmän rahaa sinne korkoihin, (Puhemies koputtaa) kun olemme velassa. Tämä olisi syytä teidänkin muistaa.

14.47 Jari Myllykoski vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Hoskoselle pakko sanoa, että kyllä niin tai näin ja aina väärin päin. Jokaisesta asiasta löytyy omanlainen näkemyksensä. Mutta on toki huomioitava se, että Suomessa työpaikkoja luodaan nimenomaan pk-sektorille. Pk-sektorin alihankintaverkosto, joka mahdollistaa meidän veturiyritysten, vientiteollisuuden mahdollisuuksia olla markkinoilla, on merkittävä. Mutta täytyy muistaa, mitkä meillä ovat sitten näitä kaikkein kovimpia verosuunnittelijoita. Ne löytyvät juuri näistä veturiyrityksistä, jotka häikäilemättömästi tytäryritysten välisten kauppojen perusteella vievät verotuloja pois tästä maasta. Olen muutaman yrittäjän kanssa keskustellut, ja he sanovat, että he pelkäävät, kun tämä kiky tulee voimaan, sillä koska alkavat ne neuvottelut siitä, että kun nyt saatte kolme päivää halvemmalla teetettyä miehillänne töitä, niin koska se näkyy heidän hinnoissaan, että he saavat kolme päivää halvemmalla tämän tuotteen. Tämä on se, mistä tässä salissa ei keskustella.

14.48 Toimi Kankaanniemi ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kilpailukykysopimus oli todella hallituksen keskeinen tavoite ja se onnistui, syntyi, ja se loi työrauhan pitkäksi aikaa ja aivan selvästi toi luottamuksen koko yhteiskuntaan. Tulokset alkavat nyt näkyä, muun muassa Pk-yritysbarometri tänään kertoo siitä.

Siitä, että sopimuksen sisältö on sellainen kuin on, kantavat sataprosenttisesti vastuun työmarkkinaosapuolet, ja minäkin ihmettelen, että tämä julkisen puolen lomarahojen leikkaus sisältyi näin raakana sinne. Se ei kyllä ollut perussuomalaisten tavoite. Tavoite oli saada oikeudenmukainen, kohtuullinen ratkaisu, mutta näin kävi, ja se ei ole missään tapauksessa hallituksen syy. Hallitus toimii pelastaakseen Suomen talouden ja työllisyyden

Pöytäkirjan asiakohta PTK 82/2016 vp

määrätietoisesti hallituksen ohjelman mukaisesti. Tämä oli keskeinen osa sitä, ja nyt ollaan oikealla tiellä, nousu on selvästi lähtenyt käyntiin.

14.49 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jotenkin vain muistelen, että siellä hallituksen tarjous pakkolaeista sisälsi muun muassa sunnuntai- ja ylityökorvausten leikkausta, sairaussakkoa, työajan pidennystä, lomarahojen leikkausta. Siinä se hallituksen resepti oli, siis nuo pakkolait siellä taustalla olivat, kuten muistamme.

Mutta tässä puhuttiin velasta ja viitattiin, ettemme voi velkaantua. Nythän tässä on mennyt todellakin väärinpäin hallituksella, että hallitus suinkaan ei ota vähemmän velkaa vaan entistä enemmän velkaa. Se oli hyvin hämmentävää, ja tulimme siihen johtopäätökseen, kun sitten katselimme näitä hallituksen arvovalintoja verotuksen suhteen, mitä jää viivan alle kenellekin, että velkaa ilmeisesti otetaan lisää siksi, että voidaan antaa nimenomaan hyväosaisimmille veronkevennyksiä. (Timo Heinonen: Vastustatteko veronkevennyksiä?) Hallitus itse pystyy verolinjallaan vaikuttamaan, mitä rahapussiin jää. Nythän käy niin, että esimerkiksi pieni- ja keskituloisista saa ehkä pienituloisen parikymppiä kuussa ja sitten suurituloisen johtaja saa tonnin vuodessa verohelpotuksia. Samoin on varaa miljoonaperintöjen verojen kevennykseen, (Puhemies koputtaa) metsälahjavähennyksiin, kaikkeen tähän, eli ei tämä veropolitiikka, joka on ihan hallituksen oma valinta... [Puhemies keskeytti puheenvuoron puheajan ylityttyä.]

14.50 Ben Zyskowicz kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Joku viisas on sanonut, että meillä on oikeus omiin mielipiteisiimme, mutta meillä ei ole oikeus omiin faktoihimme. Niinpä haluan teille, esimerkiksi edustaja Myllykoski ja edustaja Pekonen, todeta, että on aivan fakta, takuuvarma fakta se, että siitä, että lomarahoja leikattiin vain julkisen sektorin työntekijöiltä, ei päättänyt — uskokaa nyt — maan hallitus, vaan siitä päättivät työmarkkinaosapuolet. Tämä on fakta. Jos te tämän faktan kiistätte, niin esittäkää nyt sitten jotain tukea tälle kiistämisenne. Sen jälkeen meillä voi olla omia mielipiteitä siitä, oliko tämä hyvä vai huono ja olisiko se pitänyt tehdä jollakin toisella tavalla, mutta tästä faktasta ei minun mielestäni kannattaisi tässä salissa eikä julkisuudessa jatkaa sellaista keskustelua, että hallitus on leikannut nimenomaan naisvaltaisen julkisen sektorin työntekijöiden lomarahoja.

14.51 Jari Myllykoski vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tässä kaikkien kollegoiden läsnä ollessa en tuota faktaa tule kiistämään. (Oikealta: Hyvä!) Edustaja Zyskowicz, haluan kuitenkin esittää siihen vankan mielipiteeni, mistä se johtuu. Minun mielipiteeni on se, että se oli hallituksen tahtotila, pakkolakien myötä, jossa sitten keskusjärjestöt tekivät tällaisen ratkaisun, jota päätöstä ei tehnyt hallitus. Mutta en kyllä halua pestä puhtaaksi hallituksen käsiä, sillä joku on ollut pakotettu tekemään tämän päätöksen. Ja sekin on Myllykosken mielestä fakta, että käsien pesulle ei tässä ryhdytä ja pesköön joku toinen sitten toisten jalkoja.

14.52 Mikko Kärnä kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä esitys on tärkeä osa kilpailukykysovimusta, ja sitä sietääkin kyllä kiitellä. Merkittävä saavutus hallitukselta.

Palaan edustaja Pekosen ensimmäiseksi pitämään puheenvuoroon, jossa moititte suomalaisen työn ja suomalaisten vientituotteiden laatua. Minä haluan kyllä kertoa, että Suo-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 82/2016 vp

men viennin ongelmat eivät missään tapauksessa johdu siitä laadusta, vaan esimerkiksi EU-komission vertailussa, joka taannoin tehtiin, jossa tutkittiin 3 500:aa erilaista suomalaista vientituotetta, todettiin, että olimme EU-maiden kärkikastia, numero yksi siellä. Hämmästelen sitä, miten te ette luota suomalaisen työn ja suomalaisten tuotteiden laatuun, koska samalla te ilmaisette epäluottamuksenne niitä suomalaisia työntekijöitä kohtaan, jotka näitä tuotteita valmistavat ja joista niin moni teitäkin äänestää. Hämmästelen kyllä tällaista suhtautumista.

14.53 Aino-Kaisa Pekonen vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täytyy sen verran edustaja Kärnälle korjata, että en missään vaiheessa kyseenalaistanut suomalaisen vientiteollisuuden laatua, vaan nimenomaan peräänkuulutin lisää myöskin uusia innovaatioita ja satsausta korkeampaan osaamiseen. Uskon, ettei kenelläkään, joka tässä maassa vientiteollisuutta valmistaa ja uusia innovaatioita rakentaa, ole minkäänäköistä halua olla satsaamatta myös tulevaisuudessa laatuun. Nythän hallitus leikkaa kovalla kädellä nimenomaan näistä: laadusta, tuotekehityksestä ja innovaatioista. Sinne satsausta tarvitaan myös jatkossa.

14.54 Sinuhe Wallinheimo kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On totta, että meidän pitää pitää huoli myös meidän innovaatioista jatkossa ja tulevaisuudessa, mutta kun ne keinot eivät juuri tähän hetkeen vain ole niitä oikeita. Me tarvitsemme toimia juuri nyt, ja jos ne yksikkötyökustannukset ovat liian korkeita, se tarkoittaa sitä, että valitettavasti monta kertaa meidän vientituotteidemme hinnat ovat liian korkeita, mikä tarkoittaa sitä, että meillä ei ole sitten vientituotteita, ei ole vientiyrityksiä, sitä kautta ei ole vientipaikkoja eikä myöskään niitä verorahoja. Vasta kun meillä on nämä verorahat ja kakku kasvatettu, sen jälkeen me voimme palkata lisää niitä edustaja Pekosenkin vaatimia julkisen alan hoitajia. Mutta tässä järjestyksessä meidän on pakko tehdä nämä toimenpiteet, tässä ja nyt, jotta me saamme yksikkötyökustannuksia alaspäin ja sitä kautta kilpailukykyä takaisin.

14.55 Timo Harakka sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pakko puuttua nyt edustaja Heinoseen, joka markkinoi tätä yrittäjävähennystä pienyrittäjien tukena. Kyllä siitä hyötyvät kaikkein rikkaimmat henkilöyrittäjät. Määrällisesti yrittäjävähennyksen saajissa useammat olisivat pieniä yrittäjiä, kuten 10 000 parturi-kampaajaa ja monia muita, joille satasten tai kahden hyöty on suuri. 130 miljoonan tukipotista kuitenkin suurin osa, valtaosa, kymmenet miljoonat päätyvät ylimpiin tuloluokkiin. Siis apteekkarit, asianajajat ja lääkärit käärivät jo nyt suurten tulojensa päälle useiden tuhansien eurojen lisärahat. Keskimääräinen apteekkari saa 5 700 euroa lisää vuodessa. Hekö ovat yhteiskunnan hädänalaisimpia — vai kaverikapitalismin hyötyjiä? Jos halutaan kohdistaa tukea nimenomaan pieniin yrityksiin, nuo rahat pitäisi sijoittaa arvonlisäverovelvollisuuden alarajan nostoon, kuten SDP on omana vaihtoehtonaan esittänyt, 10 000:sta 30 000 euroon. Se todella auttaisi pieniä yrityksiä, parturi-kampaajia, eikä tekisi kallista apteekkarivähennystä.

14.56 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Zyskiewicz jo erittäin hyvin korjasi tätä, eli julkisen sektorin lomarahoja ei siis hallitus ole leikkaamassa. Ja kun täällä ei vihreitä ole paikalla ketään, niin toivottavasti he eivät ole myöskään torilla tätä viestiä viemässä, vaan kerrotaan rehellisesti, mistä tässä on kyse.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 82/2016 vp

Hallitukselle olisi varmasti kelvannut sekin, että lomarahoja olisi voitu leikata kaikilta tai tehdä muita ratkaisuja. Hallitus otti sen paketin sellaisena kuin työntekijät ja työnantajat itse sopivat. Siihen ei tehty muutoksia. Se kelpasi juuri sellaisena kuin työntekijät ja työnantajat sen itse sopivat. (Jari Myllykoski: Ja juristit kiittävät!) Mistä hallitusta voi syyttää? Hallitusta voi syyttää siitä, että kotitalousvähennys nousee ensi vuonna, maksuperusteinen alvi tulee, yrittäjävähennys tulee. Niistä voi hallitusta syyttää, ne ovat hallituksen päätöksiä. Nyt taite parempaan on nähty, ja toivottavasti sen myötä ja sen eteen voidaan tehdä lisää oikeita ratkaisuja, koska se on meidän kaikkien yhteinen etu.

14.57 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Voi tätä käsienpesua täällä hallituspuolueiden osalta. Kun meillä työministeri vasta vähän aikaa sitten sanoi tässä salissa, että hän on valmis tuomaan pakkolain, joka leikkaa pakolla lomarahoja, (Oikealta: Se oli bluffia!) niin nyt sitten hallituspuolueet täällä pesevät käsiään. Mutta päivän uutinen on se, että kokoomus ei tiedä, mitä mieltä se on tästä työmarkkinasopimuksesta. Emme edelleenkään saaneet vastausta siihen, tukeeko kokoomuksen ryhmä yksimielisesti tätä vai ei. Kovimmat äänenpainot tätä sopimusta vastaan on kuultu nimenomaan hallituspuolue kokoomuksen kansanedustajien riveistä.

Mutta nyt se olennainen kysymys tässä on: mitkä ovat hallituksen omat toimet? Olemme nyt monta kuukautta saaneet kuulla, että kun hallitus sitten tuo nämä veronkevennykset, joilla muun muassa nyt näitä maksuja täällä kompensoidaan, niin ne kohdistetaan pieni- ja keskituloisille — mutta nythän näin ei käy. Kaikkein suurimman hyödyn tästä hallituksen verolinjasta korjaavat kaikkein suurituloisimmat, kuten olemme kuulleet. (Puhemies koputtaa) Edustaja Zyskiewicz, miten tässä nyt näin kävi?

14.58 Ben Zyskiewicz kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Mitä tulee kokoomuksen suhtautumiseen kilpailukyky sopimukseen, niin kokoomus kannattaa tätä kilpailukyky sopimusta. Se on totta, että se sitoo hallituksen käsiä eräiltä osin, ja se on totta, että paikallisessa sopimisessa ei päästy eteenpäin, ja sekin on totta, että kokoomuksen eduskuntaryhmässä on jäseniä, esimerkiksi mainittu edustaja Lepomäki, jotka suhtautuvat tähän sopimukseen kielteisesti.

Mitä sitten tulee edustaja Lindtmanin pohdiskeluun veronkevennyksistä, niin nyt itse asiassa kävi niin, kilpailukyky sopimuksessa tehty ratkaisu johtuen näiden maksujen verovähennyskelpoisuudesta kevensi hyvätuloisten verotusta, ja hallituksen oma ratkaisu paikkaa tilannetta tasaiseksi niin, että hallituksen oma ratkaisu suuntautuu pieni- ja keskituloisiin — tämä on ehkä vähän kikkailua, eli rehellistä on sanoa, että tasaisesti kaikkiin (Puhemies koputtaa) tuloluokkiin.

15.00 Katri Kulmuni kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Myllykoski peräänkuulutti täällä puolueiden moraalia ja sen tunnustamista, että tämä sopimus on erittäin raskas. Kilpailukyky sopimus on erittäin raskas monille aloille, kyllä se voidaan ihan ääneen sanoa, ja se on sanottukin. Arvostamme suuresti sitä, että koko suomalainen työmarkkinakenttä on nyt yhdessä kantamassa taakkaa tässä vaikeassa taloudellisessa tilanteessa. Tietenkin toivoisi, että myös edustaja Myllykosken puheenvuorossa olisi keskitytty siihen suureen ongelmaan, työttömyyteen. Ja kuten täällä on keskusteluissa tullut esille, niin ongelmamme on se, että meidän vientimme ei vedä. Valitettavasti meidän vientialamme ovat aika kapeita, jos me vertaamme vaikkapa länsinaapuriin. Nyt sitä osto-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 82/2016 vp

voimaa, jota tässä maassa kuitenkin jonkin verran vielä on, hallitus koettaa avittaa niin kauan, että me saamme sen viennin jälleen vetämään, ja siitähän tässä on kysymys. Työllisyydestä ja sen parantamisesta tässä on kysymys. Toivottavasti tekin olette kiinnostuneita siitä.

15.01 Jari Myllykoski vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Toivottavasti tämä ei tule yllätyksenä, mutta olen enemmän kuin kiinnostunut ja olen valmis tekemään enemmän kuin uskottekaan sen hyväksi, että suomalainen pk-sektorin yrittäjä, joka on se potentiaalinen työllistäjä tässä maassa, voisi työllistää ensimmäisen vieraan työntekijän tai työllistää 200 päivää työttömänä olleen tai alle 25-vuotiaan tai 30-vuotiaan juuri tutkinnon suorittaneen. Vasemmistoliitto on esittänyt ja jo omassa toimenpideohjelmissani vuosi sitten esitin, että ensimmäisenä vuonna yrittäjä, joka palkkaa tästä kohderyhmästä työntekijän, saisi vapautuksen 100-prosenttisesti sosiaalimaksuista — en halua käyttää sanaa "sivukulut", sosiaalimaksuillahan eläkkeet, tapaturmavakuutukset ja muut kustannetaan — seuraavana vuonna 70 prosenttia ja sitten 30 prosenttia. Tämä olisi kustannusneutraali valtiolle, täysin ilmainen keino. Toivon, että hallitus ottaa tästä kopin.

15.02 Elsi Katainen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kyllähän täytyy yksityiskohdista huolimatta kuitenkin hallitusta ehdottomasti kiittää tästä suuresta kuvasta ja olla tyytyväinen tästä toimintakykyisestä hallituksesta, joka myöskin sai koko maan työmarkkinajärjestöt mukaan näihin yhteisiin talkoisiin, joten kiitos kuuluu myös työmarkkinajärjestöpuolelle. Ja onhan nyt tilanne jo hieman parempi: vuoden takaiseen verrattuna nyt on 30 000 työllistä enemmän. Se täytyy ihan ilolla todeta myöskin. Ja täytyy muistaa se, että parasta työllisyydenhoitoa on kuitenkin työpaikkojen säilyttäminen ja ennen kaikkea uusien synnyttäminen, ja sen takia meidän työllisyys- ja yrittäjyyspaketit ovat tätä varten aivan oiva keino.

Naisten asemaa nyt tässä surkutellaan. Täytyy kuitenkin muistaa se, että hallitus vihdoin ja viimein tämän 2 500 euron vanhemmuuden kustannusten kertakorvauksen antaa — ikuisuuskyseminen, joka on nyt aika pitkälle kuitenkin ratkaistu. Ja täytyy muistuttaa nyt työmarkkinajärjestöjen puoleen, että parasta tukea naisille on palkkatasa-arvo. (Jari Myllykoski: No nyt en väitä vastaan!)

15.03 Katja Taimela sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Pakkolait, yhteiskuntasopimus, kilpailukykyisopimus — mielestäni siinä on sellaisia termejä, joita työtön ei tarvitse. Nimittäin työtön tarvitsee työtä, ja jokainen meistä tässä salissa ymmärtää, että työ on työttömälle paljon muutakin kuin se työ.

Mutta miten päädyttiin siihen, että julkisen puolen lomarahosta lähtee se 30 prosenttia, koeaika pitenee 4 kuukaudesta 6:een, takaisinottovelvoitteen aika lyhenee 9 kuukaudesta 4:ään ja jo työssä olevat tekevät 24 tuntia lisää työaikaa samalla palkalla? Näihin toimenpiteisiin, hyvä hallitus, päädyttiin vain ja ainoastaan teidän pakkolakiesityksien kautta.

Sitten itse ihmettelen, miten nuo kaikki mainitsemani parantavat todellisuudessa työllisyyttä. Edustaja Kulmunin mielestä ne kaiketi parantavat, niin kuin hallituksen mielestä kyseiset toimet edistävät pitkäaikaistyöttömien työllistymistä ja madaltavat työllistymisen kynnystä. Mutta minä uskallan olla monen työttömän kanssa eri mieltä, että ne eivät sitä tee.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 82/2016 vp

15.04 Toimi Kankaanniemi ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Se, että julkisen alan lomarahoja leikattiin, ei johdu pienimmässäkään määrin niin sanotuista pakolakisunnitelmista. (Naurua) Ei siinä ole mitään kytkentää. Työmarkkinajärjestöillä oli täysi vapaus sopia, minkälaisen sopimuksen ne tekivät, ja ne tekivät näin. Minusta siinä tehtiin huono päätös, koska se koskee vain julkista sektoria ja on aika raju silläkin puolella.

Arvoisa puhemies! Viime vaalikaudella sosialidemokraattisen valtiovarainministerin ja työministerin johdolla Suomi velkaantui, julkinen sektori velkaantui, noin 9 miljardia euroa joka ainut vuosi. Työttömyys nousi 100 000:lla. Bruttokansantuote aleni kolmena vuonna peräkkäin ja kilpailukyky oli erittäin huono. Näinkö olisi voitu jatkaa? Se olisi ollut täysin edesvastuutonta. Siksi tarvittiin hallitusohjelmaan säästöt, työelämän uudistukset ja suuret rakenneuudistukset, ja niitä viedään eteenpäin, ja niillä Suomi pelastuu.

15.05 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tähän alkuun suosittelin edustaja Kankaanniemelle, että faktat tarkistetaan. Tämä hallitus molemmissa budjettiriihissään ottaa enemmän velkaa kuin edellisellä hallituskaudella otettiin. (Toimi Kankaanniemi: Ei pidä paikkaansa!) — Se pitää paikkansa, ja voimme tilastot katsoa.

Mutta, puhemies, siitä halusin kyllä sanoa, että näissä pakkolaeissa oli mukana muun muassa sunnuntai- ja ylityökorvausten leikkaus, siellä oli sairausloman sairaussakko esillä. Voisin kyllä hieman sanoa, että ehkä nämäkin asiat olisivat toteutuessaan aika pahasti lyöneet sinne julkiselle sektorille, naisvaltaisille aloille, (Ben Zyskowicz: Vainko sinne?) ja siksi puhun tästä, että tosiasia on tämä, että käsiä tässä nyt pestään hurjaa vauhtia hallituspuolueiden joukossa.

Ja kuten sanottu, puhemies, hallituksen omista ratkaisuista, omista verolinjoista, riippuu, mitä kellekin kukkaraan jää. Kyllä minä olin aika järkyttynyt, kun luin sen uutisen, että lähihoitajalta saattaa mennä noin 600 euroa vuodessa (Puhemies koputtaa) kikyn veronkevennyksistä huolimatta. Hallitus olisi voinut tehdä toisenlaisen veroprofiilin, ja arvostan sitä, että Zyskowicz täällä rehellisesti myönsi, että nyt tämä menee suurituloisia suosien.

15.06 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä keskustelu on osoittanut konkreettisesti sen, että me etäännyimme itse aiheesta kovin kauas mutta kuitenkin pysyen itse isossa asiassa. Elikkä kun haluamme tämän Suomen talouden panna kuntoon, sehän tarkoittaa tietysti aika kovia toimenpiteitä, koska olemme syvällä velan suossa. Se on kiistämätön tosiasia. Meillä on yli 300 000 työtöntä, ja on valtava määrä ongelmia eri puolilla Suomea.

Tästä taudista ei selvitä ihan pienillä lääkkeillä. Elikkä hieman ihmettelen sitä, että aina, kun jotain tehdään, aina sitten kaikki on mennyt kuitenkin väärin päin opposition mielestä. Opposition tehtävänähän tietenkin on kaikki kyseenalaistaa, mutta tässä on kuitenkin monta, monta hyvää asiaa, ja toivoisin, että esittäisitte edes muutaman järkevän vaihtoehdon, koska meidän pitää työtä saada tähän maahan lisää, palkanmaksua lisää ihmisille ja ennen kaikkea sitä, että pystymme pikkuhiljaa niitä velkoja maksamaan. Sen velan varassa elämiseen alkää, hyvät ihmiset, enää laskeko yhtään. Ei mene monta vuotta siihen, kun korko lähtee nousemaan, ja sinä päivänä olemme pulassa.

15.08 Sinuhe Wallinheimo kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Taimela puhui työntekijöiden tietyistä heikennyksistä työelämässä. Meidän täytyy

Pöytäkirjan asiakohta PTK 82/2016 vp

muistaa myös se, että nämä ovat yrittäjille ja yrityksille työllistämisen esteitä. Tuolla tuuruilla ja toreilla kun pyörii, niin siellä tulee oikeastaan kolme asiaa ylitse muiden. Ensimmäinen on byrokratian purku, jota me tässä kiivaasti yritämme tehdä. Toki kunnianhimoa siinä pitäisi nostaa. Toisena tulee tämä irtisanomissuoja ja takaisinottovelvollisuus, joita nytten maltillisesti mielestäni laitetaan siihen suuntaan, että työllistäminen olisi jatkossa mahdollista. Ja kolmantena ovat sitten nämä sivukulut, jotka kuuluvat nyt tähän kiky-pakettiin. Nämä kaikki toimet ovat oikeasuuntaisia. Se, ovatko nämäkään sitten loppujen lopuksi riittäviä, jää nähtäväksi.

15.09 Katri Kulmuni kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Taimela kyseli täällä sen perään, miten tämä kilpailukyky sopimus nyt sitten parantaa sitä työllisyyttä ja viennin mahdollisuuksia. Kyllä se parantaa sillä tavalla, että nyt me tulemme kerta kaikkiaan Saksan ja Ruotsin perässä sen suhteen, kuinka paljon meillä tuote maksaa täällä tehdä ja minkälaisia asioita me saamme kaupattua maailmalle. Toki tämä on iso kokonaisuus. Ei tämä kilpailukyky sopimus yksistään ratkaise tätä koko tilannetta, ja sen sosialidemokraatitkin varmasti tietävät, kun edellisellä kaudella esimerkiksi tehtiin aika merkittävä yhteisövero kevennys, jolla samalla lailla oli tarkoitus tavoitella Suomeen työllisyyttä. On kuitenkin hienoa huomata, että ilmeisesti myös sosialidemokraatit kannattavat sitä, että nyt syyskuussa kolmikantaisesti jälleen neuvotellaan ja koetetaan saada vaikkapa ansiosidonnaista paremmin käyttöön starttirahana yritykseen tai palkkatukena. Että kyllähän tässä tämmöisiä yhteisiäkin intressejä toivon mukaan on.

15.10 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tässä vastauksena: SDP:hän tunnetusti omassa vaihtoehdossaan ottaa vähemmän velkaa kuin hallitus ottaa, ja SDP:llä tunnetusti otetaan vähemmän velkaa, koska me esitämme työllisyystoimia tässä ja nyt. Meidän vaihtoehtomme olisi ollut TEL-maksujen väliaikainen alentaminen — auttaa sekä palkansaajia että työnantajia — eli Emu-puskurit käyttöön, Rinteen malli. Meillä on konkreettiset esitykset yrittäjien tukemiseksi, vientipaketti, investointien tukeminen, muun muassa homekoulut ja homepäiväkodit kuntoon. Ja toden totta, hallituksen vastaus on: veronkevennyksiä hyväosaisille.

Minä nyt, puhemies, toistan: minä arvostan sitä, että edustaja Zyskowicz täällä äsken rehellisesti myönsi, että tosiasia on se, että nämä veronkevennykset, mitä hallitus itse tekee, käytännössä suosivat suurituloisia.

15.10 Aino-Kaisa Pekonen vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä puhutaan velanotosta, ja totta, työttömyyskorvauksia maksetaan Suomessa lähes yhtä paljon kuin vuosittain otetaan valtionvelkaa.

Edustaja Hoskonen peräänkuulutti lisää työpaikkoja, mutta tosiasiassa työajan pidentäminen johtaa työttömyyden kasvuun valtiolla ja kunnilla. Ja nyt jo yliopistoilla on irtisanottu paljon ihmisiä, seuraavaksi ovat vuorossa ammatilliset oppilaitokset.

Mutta tässä on nyt moneen kertaan sanottu, edustaja Kulmunikin siellä julisti, että uusia työpaikkoja syntyy, ja minä edelleen haluan kysyä, vaikka täällähän ei ole ministeriä paikalla: nyt kun tämä kilpailukyky sopimus etenee ja todella julkisen sektorin pienipalkkaisilta, naisvaltaisilta aloilta leikataan lomarahoja, lisätään työaikaa, niin mitä työpaikkoja näillä toimenpiteillä saadaan, kuinka paljon uusia työpaikkoja, ja minne ne syntyvät?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 82/2016 vp

15.12 Ben Zyskowicz kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ei kukaan ole kieltänyt sitä, että hallitus asetti paineita työmarkkinoille, jotta saadaan aikaan sellainen yhteiskuntasopimus, joksi sitä siihen aikaan kutsuttiin, joka parantaa meidän kustannuskilpailukykyä. Mutta vielä kerran joudun oikomaan: Hallitus ei missään vaiheessa lähtenyt esimerkiksi siitä, että vain julkisen sektorin työntekijöiden lomarahoja leikataan, julkisen sektorin, jossa tunnetusti on matalammat palkat kuin yksityisellä sektorilla ja jossa tunnetusti on enemmän naisia töissä kuin yksityisellä sektorilla. Ei hallitus tällaista vaatinut. Täällä kerrottiin oikein, mitä hallituksella oli koskien sairauspäiviä ja koskien muuta, ja hallitus jopa väläytti julkisen sektorin pisimpien lomien lyhentämistä, mutta kyllä se ratkaisu, että vain julkisen sektorin lomarahoja leikataan, oli työmarkkinajärjestöjen, uskoa jo.

15.13 Jari Myllykoski vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! En nyt halua uskontunnustusta tässä siteerata, mutta kyllä minä sen uskon ja olen sen myöntänyt, että näin juuri on tapahtunut. Mutta tässä näkee tämän kokoomuslaisen retoriikan siitä, että kun halutaan omistajille ja omistavalle luokalle vielä enemmän, niin olisi nämä leikkaukset pitänyt suunnata ehdottomasti myös yksityiselle sektorille, jotta yrittäjille ja jotta niille vienytyrityksille, osakkeenomistajille olisi pystytty vielä enemmän antamaan. Nyt on kysymys arvovalinnasta, mitä kamppailua täälläkin käydään. Nyt on kysymys siitä, että palkansaajajärjestöt eivät suostuneet siihen ratkaisuun, että tehdään suoraan työnantajille vielä niin merkittävä tulonsiirto, mitä hallitus on jo omilla voimillaan tehnyt. Sitä pakkoa eivät palkansaajajärjestöt eivätkä myöskään työnantajapuolen työmarkkinajärjestöt enää sulattaneet, että niin oltaisiin vääristetty tätä tilannetta ja maailmankuvaa tässä yhteiskunnassa.

Puhemies Maria Lohela: Sitten takaisin tuon listan pariin.

15.14 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Käsittelyssä oleva eläkelakien muuttaminen on osa hallituksen politiikkaa, jolla kilpailukykyä parannetaan. Kysymys ei ole siis mistään pakottamisesta vaan työmarkkinajärjestöjen keskinäisestä sopimuksesta, joka hyvin vastaa siihen, mitä hallitus haluaa, että mihin tätä maata kehitetään ja luodaan tähän maahan uusia työpaikkoja ja päästään pikkuhiljaa lamasta ulos.

Meillä on karmea tosiasia edessämme ollut jo vuosia ja vuosia: vientiteollisuutemme ei vedä. Vientitilastot vuosi vuodelta, kuukausi kuukaudelta ovat yhä huonompia. Ja tämä tietää sitä, että yhä useampi ihminen joutuu työttömäksi, koska tämä maa elää sillä ulkomaankaupalla, mitä Suomi käy parhaillaankin kauppakumppaneittemme kanssa. Sinänsä on onnetonta, että Euroopan unionin jäsenmaissa, jotka ovat meidän pääasiallisia markkina-alueita — Saksa, Ranska, Britit ja sitten tietenkin läntinen naapurimme Ruotsi — on myös jonkinasteinen lama menossa, että me emme omia tuotteitamme sinne niin paljon saa myytyä, mutta kuitenkin olemme jotenkuten pärjänneet, ja pikkuisen on parannustakin näkyvissä.

Pääministeri Sipilän hallitus tähtää siihen, että velkaantuminen tässä maassa saadaan kuriin viimeistään vuonna 2022. On syytä jokaisen kansanedustajan muistaa tänä päivänä ja vielä huomisaamunakin, että korko ei markkinoilla aina ole pieni. Tällä hetkellä korkeat markkinat Euroopassa ovat suorastaan, voisi sanoa, sairaat, eletään nollakoron aikaa, vaikka Euroopan keskuspankki dumpkaa markkinoille joka kuukausi 80 miljardia euroa rahaa valtioiden joukkovelkakirjalainoihin ja käyttää näitä dumppaamiaan rahoja myös

Pöytäkirjan asiakohta PTK 82/2016 vp

yrittäjien velkakirjojen oston. Elikä tilanne on selkeästi sairas, ja toivoisin, että tämän eduskunta huomioi. Matalan koron aika loppuu jonain päivänä, ja näin velkainen valtio kun Suomi on, niin olemme hyvin äkkiä hyvin hyvin vaikeassa tilanteessa, paljon vaikeamassa kuin tällä hetkellä Suomi on.

Työpaikka on elintärkeä jokaiselle ihmiselle, se on selvä asia. Työpaikan kautta tulee se sosiaalinen ympäristö, jossa ihminen elää, hankkii elantonsa ja voi hyvin. Se on myös hänen eläketurvansa kannalta aivan välttämätön. Julkisen talouden kannalta verokertymä riippuu nimenomaan työpaikoista, ja pystymmekö näillä verokertymillä sitten tuottamaan ihmisille ne palvelut, joita me välttämättä arkipäivisin tarvitsemme? Jokaiselle ihmiselle, joka joutuu työttömäksi, se on oman lajin murhenäytelmä ja erittäin vakava sellainen. Suomen eduskunnan on pidettävä huoli siitä, että aidosti niitä työpaikkoja tähän maahan rupeaa syntymään eikä vain tänne suuriin kaupunkeihin, mikä valitettavasti tuntuu tällä hetkellä olevan se ajan trendi, vaan myös maaseudulle, jossa biotalouden mahdollisuudet ovat olemassa ja monet, monet muut asiat. Suomeen olemme tällä hetkellä muuten luomassa sellaista järjestelmää — keskittämällä kaikki tänne kaupunkeihin — jossa muun muassa asumistukien kautta maksamme valtavia summia, jotka menevät aivan väärin tarkoitukseen. Kun maa on kuitenkin Euroopan unionin harvimmin asuttu maa, voisihan sitä kehittää muitakin Suomea kuin suuria kaupunkeja.

Arvoisa rouva puhemies! Yksi vilkaisu vielä siihen, mitä nyt tämän kilpailukykykysymyksen toteuttaminen tässä maassa on. Onko tämä sitten katastrofi vai ei? Kun aikanaan Suomi 1990-luvun alussa oli suuren laman kourissa, niin silloin tehtiin todella rajuja ratkaisuja. Vuonna 91, silloin Ahon hallituksen aikaan, tehtiin ensin marraskuussa 12,3 prosentin devalvaatio ja sitten markka päästettiin kellumaan syyskuun 8. päivänä 1992. Näiden yhteisvaikutus valuuttaan oli noin 40 prosenttia, eli Suomen markan arvo putosi noin 40 prosenttia, mikä tähän meidän kilpailukykykysymykseen verrattuna oli aivan valtavan, valtavan suuri asia. Me täällä riitelemme muutamasta prosentista näkemättä sitä, millä aikanaan 90-luvun alussa tämän maan talous pantiin kuntoon. Se oli todellinen matokuuri. Nyt on kysymys pelkistä perunan hituksista, mitä nyt käsitellään. Nämä luvut, mitä nyt tässä esityksessä, kilpailukykykysymyksessä on, ovat pientä lastenleikkiä verrattuna siihen 90-luvun alun menoon. Se oli todella rajua.

Ja sitten: Toimivatko tällaiset matokuurit? No, Suomi on sen kerran kokenut ja tietää, että se toimii. Ikävä kyllä siinä syntyy myös hyvin ikäviä tarinoita, mutta se oli ainoa vaihtoehto sillä hetkellä Suomessa. Saksan mallin mukaisesti: Saksahan on tehnyt Hartz-uudistuksen 2000-luvun alussa, vuosina 2003 ja 2005. Peter Hartzin johdolla suunniteltiin tämä uudistus, ja Saksan silloinen liittokansleri Gerhard Schröder vei asian läpi ja laittoi Saksan talouden kuntoon. Silloinhan puhuttiin, että Saksa on Euroopan sairas mies. Miten on tänä päivänä? Nämä tehdyt toimenpiteet joustavoittivat Saksan työmarkkinoita. Saksa on tällä hetkellä Euroopan johtava talousmaa kaikin puolin ja erittäin vahva taloudeltaan.

Meidän kansanedustajien olisi hyvä muistaa se, että mikään ei tässä maassa synny eikä missään maassa synny, ellei tehdä oikeita päätöksiä. Ja kun ollaan vaikeassa tilanteessa, niin silloin pitää niitä päätöksiä tehdä, koska se päättämättömyys on kaikkien kannalta se heikoin vaihtoehto — aina. Joten toivoisin, että Suomen eduskunnassa tälle asialle löytyisi ymmärrystä hieman enemmän ja ennen kaikkea analyttistä keskustelua siitä. Jos otamme pienen yksityiskohdan, niin jokainen voi varmaan väitellä seuraavaan maailmantappiin asti, oliko se yksittäinen asia oikein vai väärin. Mutta jos tämä iso linja unohtuu, niin sen tien

Pöytäkirjan asiakohta PTK 82/2016 vp

päässä on sitten se suomalaisen kansantalouden alasajo, ja minä olen ihan varma siitä, että Suomen eduskunnassakaan sitä kukaan ei halua.

15.20 Antero Laukkanen kd: Arvoisa rouva puhemies! Olen ehdottomasti sen kannalla, että yrittäjän maksuvelvoitteita kevennetään ja sääntelyä, joka estää työllistämistä, puretaan. Nyt kun taloudessa on vihdoinkin tapahtunut käänne ylöspäin, niin sitä vasten tämä käsillä oleva esitys ei ihan avaudu. Kilpailukykyä parannetaan, mutta ostovoimaa leikataan. Tuotteista tehdään kilpailukykyisiä, mutta ostajaa kuristetaan. Pidän huonona sitä, että tässä esityksessä nämä yrittäjille suunnatut kevennykset peritään palkansaajalta. Tämä leikkaa kansalaisten ostovoimaa, sitä tällä hetkellä lähes ainoaa voimavaraa, joka kannattelee henkitorissa olevaa suomineitoa. Tätä ei voi pitää järkevänä.

Eikö hallitus tosiaan löydä mitään muuta keinoa näille säästöille kuin työntekijän ostokassan? Hyvä hallitus, ihan avoin, vipitön kysymys teille: olisiko tämä TEL-maksujen väliaikainen keventäminen niin huono vaihtoehto ollut? Ei todellakaan. Eikö sitä voisi nostaa keskusteluun ennemmin kuin viedä tämän viimeisenkin ostoeuron pois?

15.21 Timo Harakka sd: Arvoisa rouva puhemies! Tätä on nyt kokeiltu monta vuotta, tuovatko yrityksille annetut miljardituet työpaikkoja. Muistamme miljardin euron Kela-vähennyksen, reippaan yhteisöveron laskun, monet muut edut jo ennen nykyisen hallituksen kaverikapitalismia, ja ne on toteutettu hyvässä uskossa. Ja kyllä, myös sosialidemokraatit ovat halunneet uskoa, että yritysten kilpailukykyyn parantaminen tuo hyvinvointia ja työpaikkoja. Tulokset eivät ikävä kyllä ole vakuuttavia. Suomen suurimmat yritykset ovat vähentäneet kymmeniätuhansia työpaikkoja ja aikovat jatkaa samalla tiellä. Samalla osinkoja jaetaan enemmän kuin koskaan. Siksi tulonsiirto palkansaajilta yhtiöiden kassaan ei ole oikeudenmukainen, ja sen kompensoiminen veronalennuksilla johtaa budjettitalouden vaikeuksiin, lisää julkisen talouden alijäämää ja lisää velkaantumistarvetta.

Sosialidemokraatit ehdottivat vaihtoehtobudjetissa reilumpaa vaihtoehtoa: väliaikaista työeläkemaksujen laskua sekä työntekijöiltä että työnantajilta. Silloin palkansaajien nettotulot ja ostovoima olisivat kasvaneet samalla, kun työnantajien kustannukset olisivat supistuneet. Tarkoitus olisi palata normaaliin tilanteeseen heti, kun kasvu on liikkeellä, viimeistään kolmen vuoden kuluessa. Tätä ehdotustamme hallitus ei ikävä kyllä ottanut ajakseen. Nyt siirretään rahaa veronmaksajien taskuista yrityksille. Toivotaan, että aikaisemmat ikävät kokemukset osoittautuvat nyt vääriksi.

Kilpailukyky sopimus lisää pienituloisten maksutaakkaa ja helpottaa suurituloisten verotusta. On aivan välttämätöntä, että hallituksen verolinja kääntää tämän epäoikeudenmukaisen tilanteen päinvastaiseksi. Pieni- ja keskituloisten on saatava suurempi hyöty varsinkin lomarahojen menettämisen kompensoimiseksi, ja suurituloiset, jotka eivät ole muutenkaan osallistuneet kiky-talkoisiin tai mihinkään talkoisiin, eivät tarvitse euroakaan lisää. Siis verolinjaksi ei riitä se, että kaikki tuloluokat saavat samoja veronalennuksia kiky-sopimuksen yhteistuloksena, vaan on lisättävä pieni- ja keskituloisten ostovoimaa enemmän kuin suurituloisten. Eläkeläiset maksavat korkeampaa veroa kuin palkansaajat, toisin kuin kokoomus ennen vaaleja lupasi. Nyt hallitus lupasi eläkeläisille saman verohuojennuksen kuin palkansaajille. Seuraamme silmä kovana, toteutuuko lupaus vai kasvaako veroero entisestään. Nykyisillä hallituksen toimilla ei korjata kuitenkaan sitä aikaisempaa virhettä, vaan keskituloinen eläkeläinen maksaa tällä hetkellä yhä 250 euroa enemmän veroa vuodessa kuin samoilla palkkatuloilla oleva. Tämän epäoikeudenmukaisuuden SDP korjasi

Pöytäkirjan asiakohta PTK 82/2016 vp

vaihtoehtobudjetissaan ja korjaa tänäkin vuonna. Lupaatteko, että pieni- ja keskituloisen eläkeläisen ja palkansaajan veroero ei kasva? Voidaanko se luvata?

Ja sitten vielä tähän niin sanottuun yrittäjävähennykseen. Yritin tuossa äsken todistaa ja taisinkin onnistua todistamaan, että se on epäonnistunut ja epäoikeudenmukainen. Kukaan ei edes vastauspuheenvuoroissaan yrittänyt puolustaa sitä. Kuulostaa aika häpeämättömältä. Toistan sen, että määrällisesti yrittäjävähennyksen saajista useimmat ovat pieniä yrittäjiä, kuten 10 000 parturikampaajaa ja iso määrä maatalousyrittäjiä, joille satasten, kahden hyöty on suuri ja merkittävä. Mutta 130 miljoonan tukipotista kuitenkin suurin osa, valtaosa, monta kymmentä miljoonaa päätyy aivan muualle, ylimpiin tuloluokkiin, siis apteekkareille, asianajajille ja lääkäreille, jotka käärivät isojen tulojensa päälle nyt useiden tuhansien eurojen lisärahat. Hekö ovat nyt yhteiskunnan hädänalaisimpia? Näinkö työllisyyttä lisätään? Älkää viitsikö. Tämä on keskustan ja kokoomuksen lahja omille eturyhmille, kaverikapitalismia. Mutta jos halutaan kohdistaa tukea nimenomaan pieniin yrityksiin, niin nuo rahat pitäisi sijoittaa arvonlisäverovelvollisuuden alarajan nostoon, kuten SDP on omana vaihtoehtonaan esittänyt. Aina on vaihtoehto, ja sen esitämme. 10 000 euron raja nostettaisiin 30 000 euroon, mikä auttaisi oikeasti niitä pieniä yrityksiä, parturikampaajia, eikä tehtäisi tätä kallista apteekkarivähennystä.

Muistettakoon, että valtiovarainministeri Rinne korotti tämän alvirajan tähän nykytasoon, jota edustaja Heinonenkin kovasti kauniisti kiitti. Nyt on aika astua askel eteenpäin. No, tätä alvialarajan nostoa edustaja Heinonenkin nyt väläytti, mutta kyllä senkin kustannus liikkuu sadoissa miljoonissa. Ihmettelen siis, kuinka paljon veronmaksajien rahaa kokoomuksella on oikeasti käytössä. Me SDP:ssä koemme vastuuta valtiontaloudesta ja esitämme tätä siis vaihtoehtona tälle loputtomalle tuhlaamiselle, jonka ansiosta valtion velkaantuminen vain pahenee, vaikka ihmiset pienentävät palkkojaan.

Lopuksi, arvoisa puhemies: Ihmiset ovat valmiita tinkimään, jos julkiset palvelut turvaan, mutta tätä ei ymmärrä kukaan, että köyhiltä leikataan ja sitten se raha siirretään rikkaille kavereille ja alijäämä ja velkaantuminen pahenevat. Selittäkää tämä kansalaisille, jos osaatte.

15.27 Jari Myllykoski vas: Arvoisa rouva puhemies! Hienoa kuulla kaksi väkevää puheenvuoroa, edustaja Harakan ja ehkä sitten sieltä toiselta suunnalta edustaja Hoskosen. Hyviä ja virkistäviä näkemyksellisiä puheenvuoroja, joissa on omat argumentaationsa. Mutta tässä kohtaa, jos pisteitä annettaisiin, niin ten points Harakka ja sitten ehkä vähän vähemmän Hoskonen, noin niin kuin ideologiselta näkemykseltään ja sen osalta, mikä on yhteiskunnallisesti tasapainoista ja tasa-arvoa lisäävää ja estämässä eriarvoisuutta. Erinomaisena esimerkkinä tästä valitettavasta suunnanmuutoksesta tämän hallituksen osalta on veroero. Se on yhtä kuin tuloeron kasvattaminen, ja se näissä puheenvuoroissa, joita tuolta oikeiston suunnalta esitetään, jää valitettavasti huomioimatta.

On erittäin tärkeää, kun yritysverotuksessa tehdään uudistuksia, että ne uudistukset olisivat suuntautuneet niille pk-sektorin yrittäjille, jotka työllistävät työntekijöitä. En väitä, etteivätkö juristit ja apteekkaritkin työllistä työntekijöitä, mutta se potentiaali niissä miljoonissa euroissa olisi vain ollut niin paljon suotuisampaa tuoda juuri niiden alvin etujen kautta, mitä myös vasemmistoliitto on ponnekkaasti ajanut jo muutaman vuoden ajan. Eli sinne, missä sitä työtä syntyy — on yksintyöllistäjiä, itsensätyöllistäjiä ja yksinyrittäjiä — olisi pitänyt antaa mahdollisuuksia palkata ensimmäinen vieras työntekijä ja mahdollistaa sitä kautta sen talouskasvun parempaa syntymistä. Nämä hallituksen toimet tällä hetkellä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 82/2016 vp

valitettavasti ovat hydyttämässä kotimarkkinoiden kysyntää ja sitä kautta entisestään ovat tuomassa julkiseen talouteen epätasapainoa sillä tavoin, että sieltä joudutaan leikkaamaan jatkossa vielä enemmän.

15.29 Ben Zyskowicz kok: Arvoisa rouva puhemies! Hyvät edustajat! Edellisessä, pidemmässä puheenvuorossa kuin tässä, kysyin, tietääkö kukaan ketään sellaista ekonomistia tai muuten talouden asiantuntijaa, joka olisi eri mieltä siitä näkemyksestä, että kun yritysten kustannuskilpailukyky kohenee, se vaikuttaa myönteisesti työllisyyden kehitykseen. Sellaisia ei löytynyt, kunnes nyt ilmeisesti edustaja Harakka ilmoittautui, ja kun tiedän, että edustaja Harakka on talouden asiantuntija, niin on hyvä, että yksi tällainen on löytynyt. Voin kertoa, edustaja Harakka, että kaikki muut asiantuntijat ovat vakuuttuneita siitä, että kun yritysten kustannuskilpailukyky vahvistuu, se lisää työllisyyttä. Missä määrin ja millä aikavälillä ja mitkä muut seikat siihen vaikuttavat, on sitten kiistanalaisempaa.

Rouva puhemies! Edustaja Viitanen osoitti minulle kiitoksia, oliko se nyt rehellisyydestä vai suoraselkäisyydestä. Oli kummasta tahansa, niin kiitokset on aina otettava nöyrästi vastaan. (Toimi Kankaanniemi: Molemmista varmaan!) Haluan selventää, että kilpailukykykysöimus ja hallituksen veroratkaisu yhdessä, aivan kuten edustaja Harakka totesi, merkitsevät sitä, että veronkevennys toteutuu tasaisesti kaikilla eri tulotasoilla. Sen lisäksi valtiovarainministeri Orpon budjettipohjassa oli tällä kertaa se seikka, jonka hallitus vielä budjettiriihessään vahvisti, että vastaava veronkevennys kuin palkansaajille tulee myös eläkkeensaajille.

No, onko se sitten oikein vai väärin, että veronkevennykset kohdistetaan tasaisesti kautta linjan, jolloin euromääräisesti eniten hyötyvät ne, joilla on suurimmat tulot, siitä voidaan tietysti keskustella, mutta huomauttaisin siitä, että kun viime vuosina on verotusta kiristetty, niin aina kun verotusta on kiristetty — jos se on tehty tasaisesti kautta linjan — niin vastaavasti suurimmat euromääräiset kiristykset ovat tulleet sinne, missä on suurimmat tulot. Sen lisäksi, sivumennen sanoen, erilaisten solidaarisuus- ja niin sanottujen raippaveroratkaisujen kautta on tietoisesti ja varmasti monelta osin perustellusti haluttu nimenomaan suurituloisimpien palkansaajien verotusta kiristää enemmän.

Edustaja Pekonen ja eräät muut nostivat täällä esiin sen ehkä kaikkein tärkeimmän kysymyksen, että miten tämä kilpailukykykysöimus lisää työpaikkoja. Monta kertaa tuolla tuilla ja toreilla tämä kysymys tulee aivan ymmärrettävästi vastaan. Viimeksi sunnuntaina olin edustaja Heinosen kanssa edustaja Pekosen kotipaikkakunnalla Riihimäellä Asematapahtumassa, jossa kauniissa säässä oli valtavasti ihmisiä, ja usein tällaisissa tapahtumissa sairaanhoitajat tai muut julkisen sektorin työntekijät aivan ymmärrettävästi kysyvät, miten se, että heidän työaikaansa pidennetään kuudella minuutilla päivässä tai heidän lomarahansa leikataan, sitten muka lisää työllisyyttä Suomessa. No, palautan tässäkin yhteydessä mieliin, että nämä yksittäiset ratkaisut, esimerkiksi se, että lomarahaa leikataan vain julkiselta sektorilta, ovat työmarkkinajärjestöjen päättämiä. Samoin nämä työajan pidennykset, esimerkiksi se, että työaika pidennetään julkisella sektorilla kuusi minuuttia päivässä eikä esimerkiksi kolmella kokonaisella päivällä vuodessa, ovat työmarkkinajärjestöjen sopimia.

Mutta, edustaja Pekonen ja muut, koko ajatus tässä kilpailukykykysöimuksessa on se, että kun yritysten kustannuskilpailukykyä, siis yritysten kustannuskilpailukykyä ja varsinkin vientiyritysten kustannuskilpailukykyä, lisätään, niin se tuo Suomeen enemmän voittoja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 82/2016 vp

kansainvälisissä tarjouskilpailuissa, se tuo Suomeen enemmän tilauksia ja se tuo Suomeen enemmän työtä.

Kun puhutaan julkisesta sektorista, niin on ihan selvää, että sen enempää lomarahojen leikkaaminen kuin työajan pidentäminen ei tuo julkiselle sektorille lisää työpaikkoja. Päinvastoin, kun työaikaa pidennetään, se tarkoittaa julkisella sektorilla sitä, ainakin laskennallisesti, että työpaikkoja tarvitaan vähemmän saman suoritteiden tekemiseen kuin aikaisemmin lyhyemmällä työajalla. Koko asian clou tai asian selitys onkin siinä, että tässä kilpailukyky sopimuksessa näillä ratkaisulla, jotka koskevat julkista sektoria — kuten sielläkin työajan pidentäminen, kuten juuri siellä lomarahojen leikkaaminen — osin rahoitetaan valtion ja julkisen talouden kannalta niitä ratkaisuja, jotka kilpailukyky sopimuksessa muualla tehdään, kuten näiden työnantajamaksujen alentamista. Eli vaikka tämä yhtälö on vaikea, ja minunkin on se vaikea jossain Riihimäen Asematapahtumassa edustaja Pekosen kollegalle, siis ei kansanedustajakollegalle vaan perushoitaja- tai sairaanhoitajakollegalle, selittää, niin tätä kautta tämä asia kuitenkin on selitettävissä ja tätä kautta se myös selittyy.

15.36 Timo Harakka sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kokenut edustaja Zyskowiec on taitava retorikko, joka kääntää sanomani juuri sellaiseksi, johon hän mieluummin vastaa, siitä mitä tarkoitin ja sanoin.

Minä haluan, että pieniä yrityksiä autetaan. Sosialidemokraatit haluavat sitä. Juuri siksi olen epätoivoissani siitä, että käytätte tämän avustuksen, niin sanotun yrittäjävähennyksen, suurimpien, rikkaimpien auttamiseksi, niin että se valuu kymmenin miljoonin ylimpiin tuloluokkiin. (Timo Heinonen: Eihän hän puhunut siitä!) Esimerkiksi sitä, että lääkärit muuntavat työtuloja elinkeinotuloiksi, on pidetty haitallisena asiana, mutta nyt hallitus suorastaan kannustaa siihen. Miksi tässä ei ole kattoa? Miksi ei mieluummin keskitetä näitä toimia nimenomaan pienten yritysten auttamiseen ja koroteta alv-velvollisuuden alarajaa 10 000:sta 30 000:een?

Ja vielä toinen asia: Emme kannata sitä, että tasaisesti jaetaan verohyötyä, vaan se on tehtävä pieni- ja keskituloisia suosien. Meidän kansanedustajien tulotasolla emme tarvitse (Puhemies koputtaa) veronkevennyksiä enää euroakaan.

15.38 Lauri Ihalainen sd: Arvoisa puhemies! Täällä on käyty aika kirjava ja monipuolinen keskustelu talouden tilasta ja ennen kaikkea nyt kiky-sopimuksen vaikutuksista ja sisällöstä, ja hyvä näin. Haluaisin siihen jonkun sanan sanoa.

Ensinnäkin tämä kiky-sopimus on tämän hallituskauden tärkein talous- ja työllisyyspoliittinen toimi, jonka arvon ja merkityksen tekevät työmarkkinajärjestöt, vähempi kuitenkin ehkä hallitus. Tässä mielessä on nähtävä tämä ratkaisu kuitenkin niihin vaihtoehtoihin nähden, joita edessä on puolustettavissa — kipeitä ratkaisuja, mutta kuitenkin. Ajatelkaapa, että jos tänä syksynä tehtäisiin työmarkkinaratkaisuja hajautetusti tämän yleisen epävarmuuden keskellä, jota maailmassa ja meillä on, niin minkähänlaista sopimuspolitiikkaa täällä nyt tehtäisiin. Sitä paitsi ehkä vähemmälle huomiolle on jäänyt se, että tämä tehty ratkaisu johti eri vaiheitten jälkeen siihen, että pakkolaki paketti pantiin sivuun. Se johti siihen, että erillinen esitys pakkolaeista paikalliseen sopimiseen pantiin sivuun ja asioissa edettiin neuvotteluteitse ja saatiin ratkaisuja, eli siihen, että myöskin kolmikantayhteistyötä halutaan jatkaa tulevaisuudessa. Minusta ne ovat aika tärkeitä asioita.

Tässä mielessä on kuitenkin ehkä hyvä todeta, että kilpailukyky sopimus ei sellaisenaan ratkaise kaikkia meidän ongelmia. Ei hintakilpailukyky ole ainoa meidän talouden haaste.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 82/2016 vp

Siinä me otamme Saksaa ja Ruotsia kiinni, mutta meidän ongelmat ovat paljon syvemmällä, ja ne liittyvät meidän kasvuun, työllisyyteen.

Meillä on sylissä pitkäaikaistyöttömyyden suomenennätys parasta aikaa. Meidän kasvuluvut ovat erittäin heikkoja, ja näillä kasvuluvuilla, jos me emme saa sitten talouden dynamiikkaa liikkeelle, tämä tavoite aikaansaada 110 000 uutta työpaikkaa ja nostaa työllisyysaste 72 prosenttiin karkaa entuudestaan. Tämän vuoksi tämä katse pitäisi nyt nostaa — ei pelkästään puhua hintakilpailukyvyistä vaan meidän todellisesta kilpailukyvyistä. Meidän ongelma on viennin heikko veto ja ennen kaikkea se, että meillä on romahtanut korkean jalostusasteen vienti Suomesta. Tästähän tutkijat ovat ihmetelleet, että miksi me emme pysty laajentamaan tätä viennin jalustaa ja saamaan uutta vientiä korkean jalostusasteen tuotteille. Jos me emme siinä onnistu, niin sitten meille käy vähän huonosti.

Toinen haaste tietysti liittyy tuottavuuteen. Siitäkin on täällä vähän puhuttu. Meillä on ollut monta vuotta aika huono tuottavuuden kehitys, ja tässä me tarvitsisimme tällaiset kansalliset talkoot, jotka ulottuvat aina yrityksiin saakka, nostaa myönteisellä tavalla tuottavuutta, joka tulee olemaan meidän talouskasvun keskeisin moottori tulevina vuosina: saada tuottavuus nousuun.

Kolmas haaste tietysti liittyy investointien verkkaisuuteen. Kaikki ne talouspoliittiset toimet, jotka tukevat sitä, että Suomeen investoidaan, olisivat erittäin tärkeitä, samoin kuin se, että meidän vientiteollisuudella ja palvelujen viennillä on hyvät toimintaedellytykset harjoittaa Suomessa vientiä. Tässä minä rohkenisin vähän ajatella eteenpäin, ja se ajatus olisi se, että kun hallituksen puoliväliarvio omasta työstään tulee keväällä, olisiko mahdollista, että nostettaisiin katse näistä varpaista vähän eteenpäin ja hallituskin miettisi vähän riskiäkin ottaen tällaisen investointiohjelman rakentamista Suomeen, ohjelman, joka liittyisi toisaalta investointien tukemiseen yksityiselle sektorille mutta johon liittyisi myös julkisia investointeja, joita tällaisina aikoina kannattaisi tehdä. Minä luulen, että tälläisellä ajattelutavalla — toivoisin — saataisiin joku uusi vauhti tähän tällaiseen negatiiviseen kierteseen meidän talouden elvyttämiseksi ja sitä kautta myöskin vientimahdollisuuksien parantamiseksi. Näin ajattelen.

Sitten ehkä lopuksi: Näissä olosuhteissa ei pidä enää työttömiä kurmuuttaa. Työttömyysturvan lisäleikkaamiselle ei minusta ole enää perusteita. Jokainen meistä ymmärtää, että jos me lähdemme työttömyysturvaa leikkaamaan näissä työllisyysolosuhteissa, se johtaa käytännössä siihen, että ihmiset tippuvat entistä enempi kunnallisen toimeentuloturvan varaan, asumistukimenot kasvavat eivätkä nämä ihmiset valitettavasti aina pääse töihin. Ja tästä kertovat myöskin ne karneat luvut, joita meillä on pitkäaikaistyöttömyydessä: ne kestot pitenevät. Ja ajatelkaa: Kolmen kuukauden sisällä 35 prosenttia työttömistä työllistyy. Jos pannaan sitten vuosi, niin alle 30 prosenttia, ja jos on ollut kaksi vuotta työttömänä, niin enää vain 9 prosenttia työllistyy. Meidän olisi tehtävä pikaisesti tällainen pitkäaikaistyöttömyyden taittamisohjelma, josta me olemme tehneet 15 kohdan esityksen, ja toivoisin, että siihen suhtauduttaisiin suopeasti, koska se on se meidän suurin ongelma, koska hoitamatta siitä seuraa suuri yhteiskunnallinen syrjäytyminen tässä maassa, ja siihen meillä ei ole varaa.

15.43 Lea Mäkipää ps: Arvoisa puhemies! Olen kuunnellut tätä keskustelua, joka on ollut todella hyvää, ja yhdyn kyllä edustaja Ihalaisen ajatuksiin siinä mielessä, että meidän ongelmamme on se, että meillä ei ole investointeja, meillä on huono jalostusarvo ja siten että tämä vienti ei vedä, ja se ei yksin koske vain suuria yrityksiä vaan pieniäkin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 82/2016 vp

Mutta täällä on käyty myös keskustelua tästä kilpailukyvyistä. Se on tehty ja sovittu. Tietysti voidaan miettiä sitä, miksi tämä lomarahojen leikkaus koskee vain julkista puolta, mutta tähän on tultu. Mutta nyt hallitus on luvannut näitä veroaleja noin 500 miljoonaa euroa. Vaikka olenkin hallituspuolueen edustaja, minä kyllä ainakin toivon sitä, että jos me haluamme oikeudenmukaisuutta, niin meillä esimerkiksi, jotka saamme — mitä se nyt on tämä palkka — olisi kyllä sitten varaa leikata näitä rahoja. Niin kuin täällä opposition edustajat ovat sanoneet, pitäisi kyllä katsoa, että ne veronalennukset suunnattaisiin pienituloisille, että ei vain kaikille tasaisesti. Jos me haluamme, että pienituloisillakin on ostovoimaa, niin kyllä hallituksellakin olisi katsomisen paikka, että tehtäisiin tällaisia oikeudenmukaisia ratkaisuja juuri pienituloisten osaksi. Ainakin toivon tätä, että hallituksen piirissä käydään näitä keskusteluja.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin sosiaali- ja terveysvaliokuntaan.